

Trygghet och valfrihet

Centerpartiets seniorpolitik

NÄRODLAD
POLITIK

Centerpartiet

Innehållsförteckning

Centerpartiets seniorpolitik	2
Vård och omsorg	3
Närmare vård och fler fasta läkare	3
Kortare vårdköer	4
Ökad valfrihet för äldre	4
Förebyggande hälsa för äldre	5
E-hälsa och välfärdsteknik ger tryggare vård och omsorg	5
Ekonomi och arbete	6
Ge fler möjlighet till ett längre arbetsliv	6
Bättre pension för fler	6
Jämställda pensioner	7
Lägre skatt för äldre	7
Se över ansvaret för äldres levnadsstandard	8
Lyckade generationsväxlingar	8
Trygghet för äldre	9
Bostäder	9
Civilsamhälle och ökat inflytande	10

Centerpartiets seniorpolitik

Sverige är ett av världens bästa länder att åldras i. Centerpartiet har en politik för fler jobb och en starkare välfärd. Vi har, steg för steg, flyttat den avgörande makten från politiker och tjänstemän till den enskilda människan. När äldre behöver hemtjänst ger idag merparten av landets kommuner den enskilde rätt att bestämma vem som ska utföra den. Det är en politik som för Sverige framåt.

På många sätt är dagens seniorer lyckligt lottade jämfört med tidigare generationer. Dagens pensionärer är mer sällan fysiskt utslitna, de känner sig friskare och är mer aktiva än förr. Seniorers livserfarenhet och kompetens gör att man i många fall arbetar lite längre. Då är man också en stor tillgång för samhället. Centerpartiet ser de stora positiva och kreativa möjligheterna med att vara senior.

I Sverige finns idag över två miljoner människor som är 65 eller äldre, samtidigt som vi lever allt längre. Åldersgruppen över 80 år växer, särskilt kraftig är ökningen för de som är över 85 år. År 2050 beräknas antalet 85-åringar och äldre fördubblas jämfört med idag. Det kommer att ställa välfärden inför stora utmaningar.

De senaste åren har vårdköerna vuxit och många får vänta alltför länge på att få vård i tid. Samtidigt som allt färre äldre har en fast läkarkontakt, är det äldre som får vänta längst på akutmottagningarna. Många äldre – inte minst ensamstående kvinnor – lever i ekonomisk utsatthet till följd av låga pensioner. Äldre personer som vill fortsätta att arbeta längre upp i åren kan inte göra det på grund av stelbenta regler och åldersdiskriminering.

De här utmaningarna kräver en offensiv politik för att skapa en tryggare vardag, en mer tillgänglig och nära vård, möjligheter att arbeta även efter 65 år och fler bostäder för äldre. Här har vi sammanställt beslutad centerpolitik som förbättrar villkoren för seniorer. Med ett nytt ledarskap för Sverige kan vi öka tryggheten och valfriheten för äldre i hela landet.

Vård och omsorg

En trygg och tillgänglig vård av hög kvalitet är viktigt för alla patienter, men framför allt för den som är gammal och svårt sjuk. Andelen äldre i befolkningen ökar samtidigt som denna grupp har ett stort behov av vård och omsorg. Det ställer nya krav på både hög kvalitet och effektivitet. Många äldre personer hamnar idag i kläm mellan olika system och får inte den trygga och sammanhållna vård som de behöver. Det kan till exempel handla om att ständigt ny personal skapar otrygghet och leder till få mänskliga möten eller att stödet i anhängvården brister. Ensamheten kan vara ett allvarligt problem när människor blir gamla, särskilt om hemtjänsten inte fungerar. Det vill vi ändra på. Fler äldre ska få en fast läkarkontakt och gamla människor ska inte behöva sitta och vänta på akuten. Det är också viktigt att äldre själva ska få välja vem som kommer och städar i hemmet och har möjlighet att välja vilken typ av boende de ska bo på. Det måste finnas ett bra stöd för dem som vårdar en nära anhörig. För att stärka välfärden i hela landet vill Centerpartiet göra en stor satsning på höjda generella statsbidrag till kommuner och landsting.

Närmare vård och fler fasta läkare

En väl utbyggd och tillgänglig primärvård är grunden för en fungerande sjukvård. Primärvården är den vård som finns närmast människor och ska vara patientens väg in i sjukvården - den sammanhållande länken i vårdkedjan. För äldre och multisjuka patienter är det extra viktigt med en tillgänglig primärvård och en fast läkarkontakt.

Men idag är primärvårdens ställning inom svensk sjukvård mycket svag. Köerna till att få träffa en läkare har ökat och endast drygt 40 procent av befolkningen har en fast läkarkontakt. Andelen äldre med fast läkarkontakt har dessutom sjunkit sedan 2014.

Ett av de främsta skälen till krisen i primärvården handlar om bristen på läkare som vill arbeta där. Det fattas idag minst 1400 läkare i primärvården, som istället bemannas i allt högre grad av stafettläkare. Det gör att många patienter ofta får träffa flera olika läkare, något som i slutändan riskerar att leda till att allvarliga sjukdomar missas. När det är alltför svårt att få tid hos sin läkare, söker sig dessutom människor istället till akutmottagningarna, där det idag är patienter över 80 år som tvingas vänta längst.

Det behövs en genomgripande förändring för att stärka den svenska primärvården. Under nästa mandatperiod vill Centerpartiet därför genomföra en primärvårdsreform, med målet att andelen av befolkningen som har en fast läkarkontakt ska öka från dagens 42 procent till 90 procent på fem år.

För att kunna stärka primärvården och ge fler människor en fast läkarkontakt, krävs fler läkare till primärvården. Att få läkare väljer att arbeta i primärvården beror på att de saknar förutsättningar att göra ett bra jobb. Primärvårdsläkaren har idag små möjligheter att påverka sin arbetssituation och har ofta ansvar för många patienter.

För att fler patienter ska kunna få en fast läkarkontakt vill Centerpartiet därför att läkare ska få möjlighet att driva egna verksamheter i liten skala. Primärvården ska kunna bestå av både större vårdcentraler och mindre mottagningar med bara en läkare och en sjuksköterska. Det ska också vara möjligt att sätta tak på antalet listade patienter på mottagningen. På detta sätt kan läkaren själv vara entreprenören och ha möjlighet att utforma arbetet själv. Att under lång tid ta ansvar för patienter som läkaren känner väl, innebär att fler människor ges möjlighet till en egen fast läkarkontakt och att primärvården kan bli ett mer attraktivt område för många läkare. Bättre möjligheter att driva små mottagningar ökar också förutsättningarna för att bedriva vård även i mer glest befolkade delar av landet.

Centerpartiet vill:

- Genomföra en primärvårdsreform med målet att fler ska få en fast läkarkontakt

- Göra det enklare för läkare att driva små mottagningar med ett begränsat åtagande

Kortare vårdköer

Centerpartiet har politik för en tillgänglig vård i hela landet. Vi vill se sammanhållna vårdkedjor, mer självbestämmande och kortare vårdköer. Tillgängligheten i vården har minskat och köerna har vuxit under de senaste åren. Sedan den dåvarande Alliansregeringens Kömiljard avskaffades av den rödgröna regeringen, har landstingen fått allt svårare att nå upp till vårdgarantins gräns. Tillgängligheten har försämrats inom såväl primärvård som specialistvård.

Bristande tillgänglighet drabbar de svårast sjuka och äldre personer allra värst. Myndigheten för Vårdanalys presenterade nyligen en rapport som visade att bland befolkningen 65 år och äldre var det mindre än hälften som kunde få tid samma eller nästa dag den senaste gången de sökte vård.

Det krävs krafttag för att bryta trenden med de växande köerna och öka tillgängligheten. Centerpartiet vill därför sätta ett mål om att 95 procent av patienterna ska få vård i tid senast år 2022. Det innebär att man som patient ska ha fått vård inom vårdgarantins gräns gällande första besök i primärvård, första besök i specialistvård och tid för operation eller påbörjad behandling.

Om väntetiderna i sjukvården ska kunna kortas, behövs goda villkor som gör att såväl offentliga som fristående aktörer kan verka i sjukvården. Centerpartiet vill även stärka drivkrafterna för landsting och regioner att korta köerna, genom stimulanspengar via en särskild Tillgänglighetsmiljard. Satsningen ska garantera tillgänglighet genom hela vårdkedjan - från diagnos och utredning till operation eller behandling och återbesök. En sammanhållen vårdkedja är särskilt viktig för äldre och sköra patienter. Centerpartiet vill dessutom skärpa vårdgarantins gräns inom primärvården, så att patienten får rätt att träffa en läkare inom tre dagar, jämfört med sju dagar som gäller idag.

Kortare köer i sjukvården kräver också att det finns tillräckligt med utbildad vårdpersonal. Idag ställs ofta operationer in och vårdplatser stängs på grund av för få sjuksköterskor. Centerpartiet vill därför se ett nationellt sjuksköterskelyft med betald utbildning för specialistsjuksköterskor, karriärtjänster för specialistsjuksköterskor samt en examenspremie efter grundutbildningen till sjuksköterska som betalas ut efter fem års arbete.

Centerpartiet vill:

- Korta vårdköerna genom att satsa på en Tillgänglighetsmiljard
- Genomföra ett nationellt sjuksköterskelyft

Ökad valfrihet för äldre

Centerpartiet vill öka människors självbestämmande i välfärden. Endast så kan makten flyttas från politiker till patienter, brukare och anhöriga. Den rödgröna regeringens planer på att försvåra för privata utförare inom äldreomsorgen, är ett hot mot äldres möjligheter att påverka sin vardag. Det riskerar dessutom att äventyra kvaliteten. Enligt Socialstyrelsens undersökning är såväl privata hemtjänstutförare som privata äldreboenden bättre inom de flesta kvalitetsparametrar. Centerpartiets övertygelse är att valfriheten inom äldreomsorgen måste stärkas och utvecklas.

Valfriheten behöver öka även vad gäller innehållet i välfärdstjänsterna. Centerpartiet har länge drivit på för möjligheten att få äldreomsorg utan biståndsbedömning. Detta har tillämpats i exempelvis Linköping, där äldre kan vända sig direkt till utföraren – privat eller offentlig – för att få en viss insats. Lagstiftningen är nu på väg att ändras så att förenklade biståndsbedömningar ska bli möjligt att tillämpa i hela landet. Centerpartiet vill att fler kommuner ska erbjuda denna möjlighet till äldre.

Centerpartiet vill:

- Säkerställa äldres valfrihet i hela landet

Förebyggande hälsa för äldre

I Sverige finns unika system för hälsovård i form av exempelvis barnhälsovård, skolhälsovård och företagshälsovård. Genom detta förebyggande arbete har vi bland världens lägsta mödradödlighet och spädbarnsdödlighet. Kunskapen finns även kring hur en god hälsa kan främjas hos äldre, men det är ett område där det saknas nationell samordning. Det finns flera exempel på lokala program där man, med relativt låga kostnader, nått goda resultat.

Med åldern ökar riskerna för skada. En person med nedsatt förmåga att gå löper större risk att skada sig både vid fall, vid en brand eller i trafiken. Generellt gäller att ju fler riskfaktorer, desto större risk för skada.

För att nyttja samhällets gemensamma resurser på bästa sätt föreslår Centerpartiet ett äldrehälsovårdsprogram med förebyggande arbete för äldre. Det kan till exempel handla om information om matvanor, motion och stöd att förebygga fallskador. Ett systematiskt förebyggande arbete gynnar både den enskilda individen i form av ökad livskvalitet och hälsa och kan ge stora samhällsvinster. Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten bör få i uppdrag att ta fram konkreta åtgärder för hur svensk äldrehälsovård kan stärkas.

Många äldre är drabbade av depression och andra psykiska problem. För att möta detta behövs allt från förebyggande vård till att man kan få kvalificerad hjälp om man drabbats av psykisk ohälsa. Centerpartiet vill bland annat införa en ny öppen vårdform så att fler snabbt och utan remiss ska kunna få hjälp vid lättare psykisk ohälsa.

För äldre är vaccinationsprogram en viktig del i att skydda sig mot olika sjukdomar. Var man än bort i Sverige behöver man få tillgång till vaccinationsprogrammen. Det är också viktigt att äldre får tillgång till effektiva screeningprogram för att tidigt upptäcka sjukdom.

En god munhälsa ger också förutsättningar för en bra hälsa i övrigt. Dålig tandstatus kan orsaka problem som näringsbrist hos äldre, men kan också vara stigmatiserande för den som exempelvis saknar tänder. Tanderna kan därför inte ses som en separat del av kroppen, utan har betydelse för människors hälsa och livskvalitet i stort.

På många sätt har tandvården varit ett område där plånboken styr och där personer med låga inkomster i många fall valt att avstå från tandvård. Detta utgjorde bakgrunden till att den dåvarande Alliansregeringen 2008 genomförde en tandvårdsreform med ett högkostnadsskydd och ett allmänt tandvårdsbidrag. Det innebär att kostnader för den enskilde stegvis subventioneras med upp till 85 procent av kostnaden. 2013 infördes också det tredje steget i tandvårdsreformen, med förstärkt stöd till personer som kan få problem med tänderna på grund av sin sjukdom eller funktionsnedsättning. Det är självklart att äldre ska ha bra tillgång till god tandvård.

Centerpartiet vill:

- Utredda ett särskilt äldrehälsovårdsprogram för att äldre ska få bättre stöd att förebygga ohälsa

E-hälsa och välfärdsteknik ger tryggare vård och omsorg

Den digitala utvecklingen ger helt nya möjligheter att göra vården och omsorgen mer tillgänglig, effektiv och säker för patienten. Inte minst för äldre innebär utvecklingen och ny välfärdsteknik stora vinster. Med möjligheten att koppla upp hemmen och patienten till specialistsjukvård och primärvård med kameror, bildskärmar, mikrofoner och högtalare, kan en allt större del av vården och omsorgen klaras i hemmet. Det innebär att många äldre kan bo kvar hemma och få en tryggare vardag i sina egna hem. Detta kommer minska trycket på akutsjukvården och frigöra vårdplatser. E-hälsa och välfärdsteknik ger också nya möjligheter att erbjuda en likvärdig vård och omsorg i hela landet.

Samtidigt kan ökad digitalisering vara en utmaning för en del äldre personer. Det är viktigt att systemen anpassas ordentligt och att stöd ges för att denna grupp inte hamnar utanför.

E-hälsa och välfärdsteknologi används fortfarande i förhållandevis begränsad skala i Sverige. Det främsta skälet är den stora variationen av journalsystem och dokumentation som används i landsting, kommuner och av privata vårdgivare. Centerpartiet föreslår en nationell överenskommelse mellan staten och samtliga kommuner, landsting och privata aktörer, om att ansluta sig till en gemensam plattform och standard. Vi vill också att det sker en översyn av relevant lagstiftning för att ge bättre förutsättningar för införandet av e-hälsa och välfärdsteknologi.

Centerpartiet har länge varit pådrivande i frågan om att utvidga RUT-avdraget till att omfatta även IT-tjänster i hemmet. Detta har nu blivit verklighet. Genom möjligheten att göra avdrag för IT-tjänster kan fler äldre få hjälp att i ökad utsträckning ta del av digitaliseringens möjligheter, till exempel e-hälsotjänster.

Centerpartiet vill:

- Ingå en nationell överenskommelse kring e-hälsa för att skapa en tryggare, mer tillgänglig och säker vård och omsorg

Ekonomi och arbete

Ge fler möjlighet till ett längre arbetsliv

Vi är friskare och lever längre och många av oss vill arbeta längre. Ett långt arbetsliv innebär mycket erfarenhet och kompetens. Ett längre arbetsliv innebär också en högre livsinkomst och bättre pension. Men många människor som vill fortsätta att arbeta länge kan idag inte alltid göra det. Det beror bland annat på åldersdiskriminering på arbetsmarknaden, men också om bristande möjligheter att växla karriär. För många kommer det inte att vara ett alternativ att arbeta långt upp i åren med tunga arbetsgifter. Då måste det vara möjligt att ställa om till andra arbetsuppgifter eller en annan karriär. Även för att klara välfärdens finansiering måste fler människor arbeta längre upp i åren.

För att ge fler möjlighet till ett längre arbetsliv, står Centerpartiet bakom pensionsgruppens förslag om höjd pensionsålder, införandet av en riktålder för pensionen som följer medellivslängden i Sverige samt att tjänstepensionerna anpassas till en allt högre medelålder. Vi vill även höja LAS-åldern och se sänkta arbetsgivaravgifter för äldre och dubbla jobbskatteavdrag från och med det år man fyller 65 år.

Om fler ska orka arbeta längre upp i åren, krävs att det finns goda möjligheter till omställning och karriärväxling. Därför måste kvaliteten höjas och bredden ökas i vuxenutbildningen. Det handlar bland annat om att stärka och bygga ut yrkeshögskolan. Yrkeshögskolan har en viktig roll att fylla i framtiden för den som vill komplettera sin akademiska utbildning efter många år i arbetslivet. Yrkeshögskolan bör därför ges förutsättning att verka långsiktigt genom längre tillstånd och mer resurser.

Centerpartiet vill:

- Motverka åldersdiskriminering på arbetsmarknaden
- Ge fler äldre möjlighet till ett längre arbetsliv genom bland annat höjd pensionsålder, höjd LAS-ålder och sänkta arbetsgivaravgifter för äldre

Bättre pension för fler

Bland dagens pensionärer varierar de ekonomiska förutsättningarna utifrån vilka möjligheter man haft under livet att privatspara och hur tjänstepensionen ser ut. Pensionssystemets struktur med möjlighet

till bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd påverkar också inkomsten. Centerpartiet verkar för att ingen pensionär ska ha mindre kvar av sin pension än att man klarar sin försörjning, då bostadskostnad och skatt är betald.

Hela 245 000 personer över 65 år har idag enligt Pensionsmyndigheten en relativt låg ekonomisk standard. Det innebär en inkomst under 12 100 kronor per månad. Andelen äldre med en så kallad absolut låg ekonomisk standard, som understiger normen för ekonomiskt bistånd, ligger mellan 1-2 procent av de över 65 år. Även om den gruppen minskar så handlar det om många människor med mycket små pensioner och som ofta har svårt att betala för grundläggande behov som bostad, mat, kläder och mediciner. Så ska det inte vara. Vi ska inte bara överleva när vi slutar jobba, vi ska få en värdig och anständig tid som seniorer.

I syfte att stärka grundskyddet inom pensionssystemet föreslår Centerpartiet att garantipensionen höjs. Det skulle innebära en inkomstförstärkning för cirka 700 000 pensionärer, varav en majoritet är kvinnor. Grundskyddsförslaget ska utformas så att det ger mer till dem med lägst pension, samtidigt som det alltid löna sig att ha arbetat. Centerpartiet vill även ta bort undantagsregeln för vissa flyktingar och således begränsa möjligheten att tillgodoräkna sig tid i pensionssystemen och erhålla en högre pension.

Centerpartiet vill:

- Höja garantipensionen så att de pensionärer som idag har små marginaler ska få det bättre ekonomiskt

Jämställda pensioner

Sverige har ojämslällda pensioner och en genomsnittlig pension för en kvinna motsvarar ungefär 65 procent av en mans pension. En stor andel av garantipensionärerna är äldre ensamstående kvinnor. Inte sällan har de tagit ett stort ansvar för olika typer av hemarbete, som inte gett upphov till några pensionsrätter.

En stor del av de pensionärer som har lägst ekonomisk standard är äldre ensamstående kvinnor som genomgått en skilsmässa. Pensionerna delas inte vid skilsmässor som andra tillgångar och många kvinnor tvingas leva i fattigdom när de blir äldre. Dessa, och andra pensionärer med låga inkomster, måste ges bättre ekonomiska förutsättningar till ett värdigt liv.

För att uppnå jämställda pensioner behöver både arbetslivet och familjelivet bli jämställt och pensionspoängen behöver delas mer rättvist. Under småbarnsåren, då den obetalda arbetsbelastningen är extra ojämn, föreslår vi därför att pensionsrätter delas rakt av mellan föräldrarna.

Centerpartiet vill:

- Uppnå mer jämställda pensioner genom att bland annat göra det möjligt att dela pensionsrätterna rakt av mellan föräldrar

Lägre skatt för äldre

Centerpartiet vill att människor ska behålla en större del av sin inkomst och därför lägger vi förslag på skattesänkningar som gör att de som tjänar minst får behålla mest. Det gäller både för de som jobbar och de som har jobbat. Det är en viktig rättvisepincip att beskattningen på människors inkomster minskar.

Vi vill att skatten för äldre sänks i flera steg, genom att det förhöjda grundavdraget för pensionärer förstärks. Förutom att sänka skatten på pension så föreslår Centerpartiet att gränsen för när man börjar

betala statlig inkomstskatt höjs. Det gäller alla, oavsett om man har inkomst från lön eller pension. Vi tycker inte att pension och förvärvsarbete ska beskattas olika.

Många äldre som har sparat på investeringssparkonto, ISK, får se mer försvinna i skatt. Det tycker vi är fel. Långsiktigt sparande ska löna sig och därför säger vi nej till höjd skatt på sparande. Centerpartiet vill även se över möjligheten till mer generöst RUT-avdrag för äldre. RUT-reformen har bidragit till att fler människor – inte minst äldre och småbarnsföräldrar – fått råd att köpa hjälp med städning och andra hushållssysslor, samtidigt som den lett till fler vita jobb och ökat företagande. Därför vill vi värna och utveckla RUT.

Centerpartiet vill:

- Sänka skatten för äldre
- Att det ska vara lika beskattning av inkomst av pension och inkomst av förvärvsarbete
- Se över möjligheten att utvidga RUT-avdraget för äldre

Se över ansvaret för äldres levnadsstandard

Många pensionärer har inte tillräckligt med pengar över till mat när räkningar, hyra och andra utgifter är betalda. Samtidigt kan nivåerna på både bidrag och subventioner skilja sig stort mellan kommunerna. Det får som effekt att pensionärens ekonomiska situation kan variera kraftigt beroende på var i landet de bor. Centerpartiet anser att det behövs en översyn för att skapa ökad ekonomisk jämlikhet för pensionärer i hela landet.

Det finns ett förbehållsbelopp som innebär att alla ålderspensionärer ska ha en viss summa kvar att leva på när alla kostnader för vård och omsorg med mera är betalda. Maxtaxan ska vidare garantera att det finns ett tak för utgifterna. Utöver detta finns flera utgifter som inte ingår i maxtaxan och förbehållsbeloppet. Det varierar idag mellan kommunerna vilka kostnader de har för vissa nödvändiga trygghetssystem för den äldre. Det kan gälla kostnader för trygghetslarm, färdtjänst eller hyra för bostaden. I de sociala välfärdssystemen finns olika ”tak” för vad levnadsnivå är.

I syfte att skapa mer jämlika villkor för äldre i hela landet, behövs en översyn och likriktning av de utgifter som äldre har för vård, omsorg och stöd i sin tillvaro. Nivåer och vad som ingår i försörjningsstödet, existensminimum och förbehållsbelopp behöver ses över för att säkerställa bättre jämlikhet. Centerpartiet vill vidare se en tydligare reglering kring kommunernas ansvar att se till att pensionärerna i varje kommun har en rimlig levnadsstandard. Idag ansvarar Pensionsmyndigheten för att informera om vilka tillägg, bidrag och andra rättigheter man har som pensionär. Centerpartiet anser att man bör utreda om kommunerna ska ta över ansvaret för att ha direktkontakt med de äldre för att se till att de har en rimlig levnadsstandard.

Centerpartiet vill:

- Skapa mer jämlika villkor för äldre i hela landet genom att genomföra en översyn av de utgifter och ekonomiska stöd som äldre har idag

Lyckade generationsväxlingar

Vi står inför en betydande generationsväxling bland de som skapar jobben. Drygt var femte småföretagare räknar med att dra sig tillbaka från sitt företag inom de kommande fem åren. Drivs inte de här företagen vidare är det inte bara en förlust för den enskilde, som ofta ger upp ett livsverk, utan det får också stora konsekvenser för ekonomin i stort. Det är därför dåligt att dagens skatteregler försvårar för goda generationsskiften av fåmansföretag. En försäljning av ett fåmansföretag till en

familjemedlem kan medföra högre beskattning än en försäljning till en utomstående part, vilket då direkt missgynnar att ett företag stannar kvar inom familjen.

En utredning som tillsattes av den förra alliansregeringen föreslog till stor del förbättringar av reglerna kring generationsväxling och Centerpartiet anser att förslaget bör genomföras. Det är därför olyckligt att regeringen valt att dra tillbaka förslaget i samband med att de drog tillbaka skattehöjningen på fåmansföretag. Men förslaget har samtidigt brister och löser inte alla problem, så på sikt bör mer långtgående förbättringar av regelverket kring generationsväxling genomföras.

Centerpartiet vill:

- Se förbättringar av reglerna kring generationsskiften i fåmansföretag

Trygghet för äldre

På många sätt är Sverige ett tryggt land att åldras i. Men det finns personer och organiserade ligor som riktar in sig på att begå brott mot utsatta äldre. Ofta handlar det om att på olika sätt lura sig till att bli insläppt i någons hem i syfte att stjäla kontanter, kontokort och värdesaker. Men även olika former av bedrägeribrott, eller att överraska eller störa personer vid uttag av kontanter är vanligt förekommande.

Centerpartiet anser att arbetet mot denna brottslighet är mycket angeläget och att det är viktigt att polisen har god förmåga att skydda äldre från att utsättas för brott var de än bor i landet. Polismyndigheten bör därför få i uppdrag att vidta åtgärder för att säkerställa att brott mot äldre förebyggs och utreds effektivt i hela landet. Det arbetet bör följas upp och redovisas årligen till regeringen. Centerpartiet ställer sig också positivt till de nya regler som gäller skriftlighetskrav vid telefonförsäljning i syfte att stärka konsumentskyddet och motverka bedrägerier.

Centerpartiet vill:

- Ge Polismyndigheten i uppdrag att vidta åtgärder för att säkerställa att brott mot äldre förebyggs och utreds effektivt i hela landet

Bostäder

Tack vare att vi lever allt längre kommer andelen äldre i befolkningen att öka under de närmaste decennierna. Samtidigt vittnar många av landets kommuner om bostadsbrist. Många äldre vill flytta till en mindre och mer tillgänglig bostad, till exempel i centralorten, då de kanske bor i en villa utanför centrum. För att detta ska bli möjligt behövs på vissa platser fler billiga och mindre lägenheter. Det behöver både byggas nytt men också behöver flyttkedjorna komma igång. Många gånger är betalningsförmågan låg bland de äldre grupperna i förhållande till de höga hyror som nyproducerade bostäder innebär. På vissa platser är det svårt att sälja och äldre sitter kvar i alldeles för stora opraktiska dyra hus och barnfamiljer tvingas bo i mindre bostäder.

Centerpartiet har fört fram en rad förslag för att öka byggandet i hela landet. För att skapa fler platser för attraktiva bostäder krävs mer byggbar mark och att antalet riksintressen både minskas och definieras tydligare. Centerpartiet vill även reformera strandskyddet så att kommunerna får bestämma mer själva. Vi vill se över regler som rör exempelvis buller och detaljplaner och förändra systemet med hyresreglering. Det behövs även en översyn av de skatter som idag bromsar rörligheten på bostadsmarknaden.

Centerpartiet vill:

- Göra det enklare för äldre att flytta till en mindre och mer tillgänglig bostad

- Öka byggandet i hela landet genom bland annat mer byggbar mark samt en översyn av regler och skatter som bromsar byggandet och rörligheten på bostadsmarknaden

Civilsamhälle och ökat inflytande

Äldre människor är idag friskare och orkar mer längre upp i åren - allt från att umgås med familj och vänner till att läsa böcker och tidningar, ta del av nöjen och kultur och att resa. Det innebär också att fler äldre har möjlighet att vara aktiva inom politiken. Centerpartiet har ett tydligt mål att fler seniorer ska ha förtroendeuppdrag för partiet efter valet 2018. Civilsamhället är en viktig kraft för att skapa möjligheter för människor att mötas – inte minst när det gäller äldre personer. Det handlar till exempel om idrotts- och musikverksamheter för äldre och olika sociala tillställningar. Att delta i sådana aktiviteter kan vara ett sätt att bryta den ensamhet som många äldre upplever. För att det ska bli möjligt för dessa verksamheter att leva vidare och utvecklas, krävs att det finns tillräckligt med lokaler och mötesplatser runt om i landet. Centerpartiet vill satsa på att säkerställa att sådana lokaler kan få finnas kvar i hela landet.

Centerpartiet vill:

- Att fler seniorer har förtroendeuppdrag för Centerpartiet
- Säkerställa att det finns lokaler för mötesplatser i hela landet, för att inte minst äldre ska få fler möjligheter att delta i sociala aktiviteter